

**UMUMİ MÜLHAK VE HUSUSİ BÜTÇELERLE İDARE EDİLEN
DAİRELER VE BELEDİYELERLE SERMAYESİNİN TAMAMI
DEVLETE VEYA BELEDİYE VEYA HUSUSİ İDARELERE AİD
DAİRE VE MÜESSESELER ARASINDAKİ İHTİLAFLARIN
TAHKİM YOLİLE HALLİ HAKKINDA KANUN**

Kanun Numarası : 3533
Kabul Tarihi : 29/6/1938
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 16/7/1938 Sayı : 3961
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 19 Sayfa : 796

Madde 1 – Umumi, mülhak ve hususi bütçelerle idare edilen daireler ve belediyelerle sermayesinin tamamı Devlete veya belediye veya hususi idarelere aid olan daire ve müesseseler arasında çıkan ihtilaflardan adliye mahkemelerinin vazifesi dahilinde bulunanlar bu kanunda yazılı tahkim usulüne göre halledilirler.

Madde 2 – Umumi bütçeye dahil daireler arasında tahaddüs edecek ihtilaflar Cumhurbaşkanınca seçilecek Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakandan bir hakem vasıtasile hallolunur. ⁽¹⁾

Madde 3 – (Mülga: 30/12/1981-2570/2 md.)

Madde 4 – (Değişik: 30/12/1981-2570/1 md.)

Katma bütçe ile idare edilen daireler, belediyeler, özel bütçe ile idare olunan veya sermayesinin tamamı Devlet, belediye veya özel idarelere ait olan daire ve müesseselerin veya bu daire ve müesseselerden biriyle ikinci maddede yazılı dairelerden biri arasında çıkan uyuşmazlıklar, bulunduğu yerin ve taşınmaza ilişkin uyuşmazlıklarda, taşınmazın aynına yönelik olanlar hariç olmak üzere o taşınmazın bulunduğu yerin ve taraflar değişik yerlerde bulunuyorlarsa davalı durumunda olan daire veya müessesenin ve davalılar birden çok olduğu takdirde bunlardan birinin bulunduğu yerin yüksek dereceli hukuk mahkemesi başkanı veya hakimi tarafından hakem sıfatıyla çözümlenir. ⁽²⁾

---

(1) 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 13 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan "İcra Vekilleri Heyetince" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" ve "İcra Vekilleri azasından" ibaresi "Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakandan" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 3/7/2003 tarihli ve 4916 sayılı Kanununun 24 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan "uyuşmazlık gayrimenkule ilişkinse o gayrimenkulün bulunduğu yerin" ibaresi, "taşınmaza ilişkin uyuşmazlıklarda, taşınmazın aynına yönelik olanlar hariç olmak üzere o taşınmazın bulunduğu yerin" olarak değiştirilmiştir.

Madde 5 – Bu kanunun şumulüne giren işlerin tedkik edilebilmesi, taraflardan birinin vaki olacak yazılı müracaatına bağlıdır. Hakem, tedkikatın ve tahkikatın şeklini ve müddetlerini tayin eder ve hakimin haiz olduğu bütün salahiyetleri kullanabilir. Lüzum gördüğü takdirde tarafları da dinleyebilir.

Madde 6 – (Değişik: 15/8/2017-KHK-694/17 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/17 md.)

2 nci madde kapsamında verilen kararlar hariç olmak üzere hakem kararlarına karşı, kararın tebliğinden itibaren iki hafta içinde 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümleri uyarınca istinaf kanun yoluna başvurulabilir.

Bölge adliye mahkemesi yapacağı inceleme sonucunda;

a) Hakem kararının usul ve esas yönünden hukuka uygun olduğu kanaatine varırsa başvurunun reddine,

b) Hakem kararının usul veya esas yönünden hukuka aykırı olduğu kanaatine varırsa gerekirse duruşma açarak yapılacak yargılama sonucunda yeniden esas hakkında, kesin olarak karar verir.

İstinaf kanun yoluna başvurulması hakem kararının icrasını kendiliğinden durdurur.

Madde 6/A - (Ek: 31/7/2008-5802/1 md.)

Belediyeler arasındaki bir alacak iddiasına dayalı olarak, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna tabi olanlar dahil, herhangi bir takip veya dava sebebiyle borçlunun mal ve hakları üzerine konmuş ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz ve hacizler, bu konudaki işlem ve kararlar hangi merci veya yargı organınca tesis edilmiş olursa olsun, alacağı karşılayacak tutarda bir teminatın gösterilmesi halinde, talep üzerine mecburi tahkim mahkemesince kaldırılır. Bu karar kesin olup derhal uygulanır.

Şu kadar ki borçlu belediye tarafından alacaklı belediye lehine gösterilecek teminatın, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 10 uncu maddesinde sayılan neviden olması; asli ve fer'i alacaklar toplamını karşılaması şarttır. Himaye tedbirleri, borçlunun parası üzerine uygulanmış ise teminatın aynı maddenin 1, 2 ve 3 üncü bentlerinde sayılanlardan birisinin olması gerekir. Teminatın nevine, değerine ve diğer yönlerine ilişkin itirazlar, hakem mahkemesince çözümlenir.

Uyuşmazlık hakkında verilecek nihai karara göre teminat paraya çevrilir yahut iade veya terkin olunur.

Madde 7 – Yukarıki maddelerde yazılı hakemler tarafından verilen kararlar, ilamların icrasına dair olan umumi hükümlere göre infaz olunur.

Geçici Madde 1 – (3533 sayılı Kanunun numarasız Muvakkat maddesi olup teselsül için numaralandırılmıştır.)

Bu kanunun şümulüne girip de kanun mer'iyete girdiği tarihte mahkemelerce henüz intaç edilmemiş davalarla intaç edildiği halde haklarında verilen ilamlar henüz kat'iyet kesbetmemiş olan davalar dahi bu kanun hükümlerine tabidir.

Geçici Madde 2 – (30/12/1981-2570/3 md. ile gelen Geçici Madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce, kaldırılan üçüncü madde kapsamında olması nedeniyle Yargıtay Birinci Başkanlığına intikal etmiş bulunan uyuşmazlıklar, anılan maddedeki hüküm uyarınca sonuçlandırılır.

Geçici Madde 3 – (Ek: 31/7/2008-5802/2 md.)

Bu Kanun halen görülmekte olan mecburi tahkim davalarında da uygulanır.

Geçici Madde 4 – (Ek: 15/8/2017-KHK-694/18 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/18 md.)

6 ncı maddede yapılan değişiklik hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla itiraz aşaması tamamlanmamış olanlar dahil olmak üzere hakemde görülmekte olan davalarda da uygulanır.

Madde 8 – Bu kanun 1 Eylül 1938 tarihinden muteberdir.

Madde 9 – Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**3533 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA
ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL KARARLARININ
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	3533 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
2570	–	31/12/1981
5802	Madde 6/A, Geçici Madde 3	14/8/2008
KHK/694	6, Geçici Madde 4	25/8/2017
7078	6, Geçici Madde 4	8/3/2018
KHK/698	2	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte